

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2018. gada 7. decembris)

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), un saistītos tiesību aktus

(CON/2018/55)

(2019/C 37/01)

Ievads un tiesiskais pamats

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2018. gada 11. oktobrī un 14. novembrī saņēma Eiropas Parlamenta un Eiropas Savienības Padomes lūgumus sniegt atzinumu par grozīto priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), Regulu (ES) Nr. 1094/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi), Regulu (ES) Nr. 1095/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), Regulu (ES) Nr. 345/2013 par Eiropas riska kapitāla fondiem, Regulu (ES) Nr. 346/2013 par Eiropas sociālās uzņēmējdarbības fondiem, Regulu (ES) Nr. 600/2014 par finanšu instrumentu tirgiem, Regulu (ES) 2015/760 par Eiropas ilgtermiņa ieguldījumu fondiem, Regulu (ES) 2016/1011 par indeksiem, ko izmanto kā etalonus finanšu instrumentos un finanšu līgumos vai ieguldījumu fondu darbības rezultātu mērīšanai, Regulu (ES) 2017/1129 par prospektu, kurš jāpublicē, publiski piedāvājot vērtspapīrus vai atļaujot to tirdzniecību regulētā tirgū, un Direktīvu (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai⁽¹⁾ (turpmāk – “grozītais priekšlikums”).

Eiropas Savienības Padome un Eiropas Parlaments 2017. gada 23. novembrī apspriedās ar ECB par sākotnējo leģislatīvo priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), un saistītos tiesību aktus⁽²⁾, un saņēma ECB 2018. gada 11. aprīlī pieņemto atzinumu⁽³⁾. Grozītajā priekšlikumā iekļauti jauni elementi, par kuriem Eiropas Parlaments veic atkārtotu apspriešanos ar ECB.

ECB kompetence sniegt atzinumu balstās uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 4. punktu un 282. panta 5. punktu, jo ierosinātā regula satur noteikumus, kas ietekmē Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) uzdevumu sniegt palīdzību tādas politikas sekmīgā īstenošanā, kas attiecas uz kredītiestāžu uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti, kā noteikts Līguma 127. panta 5. punktā, kā arī konkrētos uzdevumus, kas ECB saistībā ar kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību uzticēti saskaņā ar Līguma 127. panta 6. punktu. ECB Padome šo atzinumu ir pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

1. Vispārīgi apsvērumi

- 1.1. Grozītā priekšlikuma mērķis ir stiprināt Eiropas Banku iestādes (EBI) pilnvaras novērst finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas nolūkā, lai stiprinātu uzticību banku savienībai un kapitāla tirgu savienībai. ECB pilnībā atbalsta šo mērķi. Grozītais priekšlikums veicinās labāku nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku identificēšanu Savienības mērogā un to, ka tiek uzlabota un saskaņota uzraudzības prakse visā Savienībā.

⁽¹⁾ COM(2018) 646 final.

⁽²⁾ COM(2017) 536 final.

⁽³⁾ Eiropas Centrālās bankas Atzinums CON/2018/19 (2018. gada 11. aprīlis) par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), un saistītos tiesību aktus (OV C 255, 20.7.2018., 2. lpp.). Visi ECB atzinumi tiek publicēti ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.

- 1.2. Uzdevums uzraudzīt kredītiestādes saistībā ar finanšu sistēmas izmantošanas novēršanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas mērķiem (nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanas uzraudzība) nav uzticēts ECB. Tomēr nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanas uzraudzības rezultāti ir svarīgi, apsverot ECB uzdevumu izpildi saistībā ar kredītiestāžu prudenciālu uzraudzību saskaņā ar Līguma 127. panta 6. punktu un Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2013⁽⁴⁾. Konkrētāk, risks, ka finanšu sistēma tiks izmantota nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai un teroristu finansēšanai, ir būtisks ECB prudenciālās uzraudzības lēmumiem par būtiskas līdzdalības iegūšanu uzraudzītajās iestādēs (tostarp attiecībā uz atļauju piešķiršanas procesu kredītiestādēm) un atbilstības un piemērotības novērtējumiem attiecībā uz uzraudzīto iestāžu esošajiem vai potenciālajiem vadītājiem, kā arī ikdienas uzraudzībai saistībā ar uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesu. Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanas prasību pārkāpumi var negatīvi ietekmēt kredītiestādes reputāciju un novest pie ievērojamām administratīvām vai kriminālām sankcijām, kas uzliktas uzraudzītajām iestādēm vai to darbiniekiem, un tādējādi var apdraudēt uzraudzīto iestāžu dzīvotspēju. Atsevišķos gadījumos nopietni nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanas prasību pārkāpumi var tieši izraisīt nepieciešamību atsaukt kredītiestādes atļauju. Tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi, lai ECB, kā arī citas prudenciālās uzraudzības iestādes no nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanas uzraudzības iestādēm saņemtu savlaicīgu un ticamu informāciju par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskiem un uzraudzības iestāžu noteikto nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanas prasību pārkāpumiem.
- 1.3. Savienības tiesiskais regulējums finanšu sistēmas izmantošanas novēršanai nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas mērķiem pēdējos gados ir atjaunināts ar vairākiem tiesību aktiem⁽⁵⁾, par kuriem ECB ir sniegusi savu atzinumu. ECB stingri atbalsta Savienības režīmu, kas nodrošina, ka dalībvalstīm un Savienībā reģistrētajām iestādēm ir efektīvi līdzekļi cīņā pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu, jo īpaši pret jebkādu finanšu sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu, ko veic nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizētāji un teroristu finansētāji un to līdzdalībnieki⁽⁶⁾.
- 1.4. Tā kā ECB savu atzinumu par sākotnējo leģislatīvo priekšlikumu jau sniedza Atzinumā CON/2018/19, ECB koncentrēsies tikai uz grozītajā priekšlikumā iekļautajiem jaunajiem elementiem.

2. Īpaši apsvērumi

2.1. EBI vāktā informācija

- 2.1.1. Saskaņā ar grozīto priekšlikumu EBI būtu pienākums vākt informāciju no kompetentajām iestādēm saistībā ar nepilnībām, kas konstatētas procesos un procedūrās, pārvaldības kārtībā, atbilstības un piemērotības novērtējumos, finanšu nozaru uzņēmumu uzņēmējdarbības modeļos un darbībās, lai novērstu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu, kā arī kompetento iestāžu veiktajos pasākumos⁽⁷⁾. Precīza informācija, kura būs jāsniedz EBI, nav zināma. Piemēram, nav skaidrs, kā jāizprot uzņēmējdarbības modeļa vājums, lai novērstu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu. Turklāt grozītajā priekšlikumā nav iekļauts trūkums, par kuriem būtu jāziņo, novērtējums, kas nozīmē, ka būtu jāziņo pat par ļoti nelielām nepilnībām. Tiek ieteikts regulā: a) precizēt, ka šī jaunā ziņošanas prasība ietver visus būtiskos trūkumus, kas palielina risku, ka finanšu sistēmu varētu izmantot nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai un teroristu finansēšanai; un b) prasīt EBI izstrādāt vadlīnijas kompetentajām iestādēm par to, kas ir šādi būtiski trūkumi. Turklāt regulā jāprecizē visi papildu elementi vai procesi, kas varētu būt nepieciešami informācijas apmaiņas procedūras efektīvai darbībai. Turklāt nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riski, kas attiecas uz EBI jauno lomu, var tikt identificēti uzraudzības procedūrās, kas nav tās, kas jau uzskaitītas grozītajā priekšlikumā, piemēram, atļauju piešķiršanā vai novērtējumu veikšanā par būtiskas līdzdalības iegādi finanšu tirgus dalībniekos. Tiek ierosināts paplašināt EBI apkopoto informāciju, lai iekļautu šāda veida informāciju.

⁽⁴⁾ Padomes Regula (ES) Nr. 1024/2013 (2013. gada 15. oktobris), ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp.).

⁽⁵⁾ Sk. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/843 (2018. gada 30. maijs), ar ko groza Direktīvu (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Direktīvas 2009/138/EK un 2013/36/ES (OV L 156, 19.6.2018., 43. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/849 (2015. gada 20. maijs) par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 684/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK (OV L 141, 5.6.2015., 73. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/843 (2015. gada 20. maijs) par līdzekļu pārvedumiem pievienoto informāciju un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1781/2006 (OV L 141, 5.6.2015., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Sk. Atzinumu CON/2013/32.

⁽⁷⁾ Regulas (ES) Nr. 1093/2010 ierosinātais jaunais 9.a panta 1. punkta a) apakšpunkts.

- 2.1.2. Grozītajā priekšlikumā būtu vairāk jāprecizē, ka ziņošana EBI un tālāk EBI informācijas izplatīšana neaizvieto tiešu informācijas apmaiņu starp kompetentajām iestādēm. Nosakot EBI par starpnieku visā informācijas apmaiņā, nozīmēs prasīs pastiprinātu EBI resursu izmantošanu, taču ne vienmēr uzlabos informācijas apmaiņas efektivitāti.
- 2.1.3. Ja informācija vai dokumenti par būtiskiem trūkumiem ir sadalīti starp vairākām kompetentajām iestādēm, būtu jāizvairās no vairākiem ziņojumiem par to pašu būtisko vājumu, ko sniedz visas kompetentās iestādes. Tādēļ grozītajā priekšlikumā būtu jāparedz, ka EBI jāinformē tikai kompetentajai iestādei, kura sākotnēji ieguva informāciju vai sagatavoja dokumentu.
- 2.1.4. Lai ierobežotu papildu slogu kompetentajām iestādēm, kuru prasīs šī jaunā ziņošana EBI, kompetentajām iestādēm būtu jāprasa ziņot tikai informāciju, ko tās EBI jau nav iesniegušas, izmantojot citus kanālus. Piemēram, ja EBI piedalās uzraudzības iestāžu kolēģijās un saņem informāciju par attiecīgo būtisko vājumu šajās kolēģijās, nevajadzētu prasīt kompetentajām iestādēm, lai tās par to ziņotu EBI. Tādējādi EBI būtu pēc iespējas jāizmanto jau esošie informācijas kanāli. Šajā sakarā līdz 2019. gada 10. janvārim saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/849⁽⁸⁾ 57.a panta 2. punktu jāpanāk vienošanās par informācijas apmaiņas praktiskajiem nosacījumiem starp ECB un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanas uzraudzības iestādēm visās dalībvalstīs, kas būs nozīmīgs kanāls informācijas apmaiņai par būtiskiem nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanas prasību un prudenciālo prasību pārkāpumiem. EBI būtu jāpiešķir tieša piekļuve informācijai, ar kuru apmainās saskaņā ar minēto vienošanos. Tieša piekļuve būtu visefektīvākais veids, kā nodrošināt savlaicīgu attiecīgās informācijas apmaiņu ar EBI. Šāda sistēma ļautu EBI saņemt informāciju bez papildu kavēšanās, vienlaikus novēršot vajadzību kompetentajām iestādēm, kas ir šādas vienošanās puses, ziņot EBI to pašu informāciju.
- 2.1.5. Situācijās, kurās EBI būs vajadzīgi īpaši ziņojumi, tiek ierosināts EBI izstrādāt vadlīnijas, tostarp veidnes, ziņošanas atvieglošanai.
- 2.1.6. Nav skaidrs, ko EBI būtu jākoordinē ar finanšu izmeklēšanas vienībām (FIV) saskaņā ar jaunā ierosinātā 9.a panta 1. punkta a) apakšpunkta pēdējo teikumu saistībā ar informācijas sniegšanu EBI. Nav arī skaidrs, vai šī koordinācija ir saistīta ar tādas informācijas vākšanu, kas reglamentēta minētajā tiesību akta normas projektā. Šajā nolūkā grozītais priekšlikums būtu jāprecizē. Ja koordinācija ar FIV ir saistīta ar informācijas vākšanu no prudenciālās uzraudzības iestādēm, tostarp ECB, grozītajā priekšlikumā būtu jāprecizē noteikumi par FIV piekļuvi informācijai, ko kompetentās iestādes sniedz EBI. Ja koordinēšana ar FIV neattiecas uz EBI informācijas vākšanu, prasība koordinēt darbību starp EBI un FIV būtu jāpārceļ uz citu normu.
- 2.1.7. Balstoties uz praktisko pieredzi saistībā ar iepriekš aprakstīto jaunizveidoto datu vākšanas un izplatīšanas procedūru, šķiet lietderīgi šo procedūru izvērtēt regulārajā pārskatā, ko Komisija sagatavojusi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 81. pantu. Šādā izvērtēšanā būtu jāpārbauda procedūras efektivitāte un jānovērtē, vai jāveic izmaiņas.
- 2.2. *Uzraudzības procesu konverģences veicināšana un kompetento iestāžu riska novērtēšana*
- 2.2.1. Saskaņā ar grozīto priekšlikumu EBI uzdevums būtu veicināt Direktīvā (ES) 2015/849 minēto uzraudzības procesu konverģenci, tostarp tos regulāri izvērtējot⁽⁹⁾. ECB saprot, ka šie uzraudzības procesi attiecas tikai uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanas uzraudzības iestādēm, nevis uz prudenciālās uzraudzības iestādēm. Grozītajā priekšlikumā šis apstāklis būtu skaidri jāprecizē.
- 2.2.2. Saskaņā ar grozīto priekšlikumu EBI būtu pienākums veikt kompetento iestāžu riska novērtējumus, kas galvenokārt, bet ne tikai, koncentrētos uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanas uzraudzības iestādēm⁽¹⁰⁾. Nav skaidrs, kā šie riska novērtējumi atšķirsies no iepriekšminētajām periodiskajām izvērtēšanām.

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/849 (2015. gada 20. maijs) par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 684/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK (OV L 141, 5.6.2015., 73. lpp.).

⁽⁹⁾ Regulas (ES) Nr. 1093/2010 ierosinātais jaunais 9.a panta 3. punkts.

⁽¹⁰⁾ Regulas (ES) Nr. 1093/2010 ierosinātais jaunais 9.a panta 4. punkts.

Gan periodiskajā izvērtēšanā, gan riska novērtējumos, šķiet, ietverta nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku identificēšana un risināšana, bet, lai gan normas, kura regulē periodisko izvērtēšanu, projektā ir atsauce uz visiem nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskiem kopumā, normas, kura regulē riska novērtējumus, projekts attiecas tikai uz "svarīgākajiem jaunajiem riskiem". Tādējādi šķiet, ka riska novērtējumi jau ir iekļauti periodiskajā izvērtēšanā. Tādēļ grozītais priekšlikums ir jāpārformulē, lai skaidrāk nodalītu periodisko izvērtēšanu no riska novērtējumiem. Tajā pašā laikā jāprecizē "svarīgāko jauno risku" jēdziens.

2.3. *Sadarbības veicināšana ar attiecīgajām iestādēm trešajās valstīs*

Saskaņā ar grozīto priekšlikumu EBI būtu vadošā loma sadarbības veicināšanā starp Savienības kompetentajām iestādēm un trešo valstu attiecīgajām iestādēm būtiskos nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas gadījumos ar pārrobežu dimensija, kurā iesaistītas trešās valstis ⁽¹⁾. ECB atzinīgi vērtē jebkuru EBI atbalstu, kas palīdz kompetentajām iestādēm efektīvāk sadarboties ar attiecīgajām iestādēm trešās valstīs. ECB tomēr uzskata, ka EBI koordinācijai nevajadzētu aizstāt tiešos kontaktus, kas kompetentajām iestādēm varētu būt vajadzīgi ar attiecīgajām iestādēm trešās valstīs. Ja šo iestāžu tiešā sadarbība var darboties labi, nešķiet, ka būtu efektīvi to papildināt ar papildu koordinācijas līmeni, izmantojot EBI. EBI kā papildu iestādes ieviešana gadījumos, kuros kompetentajai iestādei un trešās valsts attiecīgajai iestādei ir tieša sadarbība, varētu būt problemātiska arī no juridiskā viedokļa, ja kompetentā iestāde un trešās valsts attiecīgā iestāde sadarbojas savā starpā pamatojoties uz saprašanās memorandu, kurā viena no pusēm nav EBI. Tādēļ grozītajam priekšlikumam būtu jāpiešķir EBI pilnvaras vajadzības gadījumā palīdzēt kompetentajām iestādēm sadarboties ar attiecīgajām iestādēm trešās valstīs. Tomēr grozītajam priekšlikumam nav jāpieprasa, lai EBI automātiski uzņemtos vadošo lomu šādas sadarbības veicināšanā. Turklāt jāprecizē "būtisku pārkāpumu" jēdziens, lai būtu skaidrs, kādās situācijās tiks iniciēta prasība par EBA atbalstu. Šim nolūkam šķiet nepieciešams precizēt kritērijus, kurus EBI vai valstu kompetentajām iestādēm būtu jāievēro, nosakot šādus gadījumus. Turklāt jānosaka EBI un valstu kompetento iestāžu mijiedarbības procedūras, lai identificētu, ziņotu un izskatītu šādus gadījumus. Tāpēc tiek ierosināts EBI izdot vadlīnijas, kurās norādīti visi vajadzīgie elementi un procesi, kas vajadzīgi šīs procedūras efektīvai darbībai.

Gadījumos, kuros ECB iesaka grozīt ierosināto regulu, konkrēti redakcionālie priekšlikumi ir izklāstīti atsevišķā tehniskā darba dokumentā, kuram pievienots attiecīgs paskaidrojuma teksts. Tehniskais darba dokuments ir pieejams angļu valodā ECB interneta vietnē.

Frankfurtē pie Mainas, 2018. gada 7. decembrī

ECB prezidents

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Regulas (ES) Nr. 1093/2010 ierosinātais jaunais 9.a panta 5. punkts.